

Gud lader sig ikke spotte

Taler

Fredrik Waldermar Hvoslef

Dato

14 oktober 1854

Sted

Bossekop

Omstendigheter

Rettsoppgjøret etter Kautokeino-opprøret

- 1 Prestens tale før henrettelsen av Aslak Jacobsen Hætta og Mons Aslaksen Somy
(«... jeg talte nogle Ord paa Finsk til den forsamlede Mængde af omtrent følgende Indhold ...»).
- 5 "Forsamlede Tilhørere, Medforløste i Christo Jesu! For omtrent 2 Aar siden forøvedes, som I alle vide, en Udaad i Kautokeino, der fyldte det hele Land med Forfærdelse og Rædsel. To Familieforsørgere myrdedes paa den grusomste Maade, den ene endog for sin stakkels Kones Øine, eet Huus blev opbrændt, et
- 10 andet fordærvet og Gods af alle Slags borttaget med Vold eller tilintetgjort. Og alt dette forøvedes med den Paastand, at det skeede paa Guds Befaling og til Ære og Forfremmelse for Troen paa vor Herre og Frelser Jesus Christus. Og Hovedmænd for dem, der gjorde dette, vare de 2 Ulykkelige, der idag skulle dø ved Skarpretterens Haand, som et rystende og advarende Vidnesbyrd om, at
- 15 Gud ikke lader sig spotte, at han ikke vil holde den uskyldig, der tager hans hellige Navn forfængeligt. Dog, hvorvel det er sørgeligt, at de skulle dø paa denne Maade, det skulde dog ikke være saa tungt at tænke derpaa og at være Vidne til deres Udgang af Verden, dersom vi turde i
- 20 haabe, at de vare komne til at føle sin Syndeskyld med Bedrøvelse, dersom vi turde haabe, at Loven havde drevet dem til med ydmyge Hjerter og sønderknuste Sjæle at flye hen under Jesu Kors og i Troen paa ham bede ham om at udslette deres store Blodsynd og alle andre Synder med sit hellige og uskyldige Blod. Men ak! de have forhærdet sine Hjerter mod Guds Ord; Lovens
- 25 Hammer har ikke kunnet knuse Stenen, Jesu Kjærligheds Ild, der brænder i Evangeliets glade Budskab, har ikke kunnet smelte den. Hvad har nu ført dem saa vidt, hvad har bragt dem saa langt, langt bort fra deres Herre og Gud?

Hvorfor træffes de nu af hans Ord, hvo som griber til Sværdet, skal omkomme ved Sværdet? I Kautokeino var jo en aandelig Rørelse, Mange aflagde deres aabenbare Synder, Drukkenskab, Tyveri og Hoer og andre Kjødets synlige Gjerninger. Var da dette Uret? Maa da ikke Mennesket angre og omvende sig for at komme til den sande og levende Tro? Maa ikke Mennesket aflade fra Kjødets Gjerninger for at blive saligt? Jo visselig, visselig! Hører dette Alle I, som mene at have Troen paa Frelseren, skjønt, en Følelse af Anger og Bedrøvelse over, at I ved Eders Synder have krænket og fortørnet den himmelske Fader, sjelden eller maaske aldrig har rørt sig i Eders Hjerter; hører dette Alle I, som elske Synden og leve i Drukkenskab, Tyveri, Hoer, Gjerrighed, Misundelse, Trætte, Kiv og andre Kjødets Gjerninger, dersom I ikke aflade derfra her i Naadens Tid og søge Herren, medens han findes, da skulle I døe, ja hører det, døe, om I maaskee end undgaae at komme under den verdslige Retfærdigheds skarpe Sværd. Men naar alt dette var ret, hvorledes kom da disse Ulykkelige og flere med dem saa langt bort fra den Sandhed, til hvilken Omvendelse dog er Veien. Jo, det var Djævelens List, der forførte dem til at see hen til de enkelte udvortes Gjerninger og glemme, at det ikke bestaaer deri, at aflade fra denne eller hiin udvortes Synd, men at det hele Hjerte, hvor det Onde har sin Rod, renses ved Troen paa Jesu Blod dagligen mere og mere fra al Synd. De begyndte at oprette en egen Retfærdighed og tilegne sig al Hellighed, al Fuldkommenhed og sige sig selv uden Synd, skjønt Apostelen stempler hver den som en Løgner, der siger det; de begyndte at foragte eller fordreie Guds Ord, at tænke ringe om hans hellige Sakramenter, at spotte hans Anordninger og sætte sig op imod Lærere og Øvrighed. Thi Egenretfærdigheden avlede Hovmod, men eftersom Hovmodens Aand vandt Overhaand i Hjertet, veg Ydmyghedens og Kjærlighedens guddommelige Aand langt bort. Men naar Kjærligheden flygter, hvad ere vi da, Kjærligheden, uden hvilken selv den fasteste Tro, de meest lysende Gjerninger intet hjælpe? Ak! da ere vi en Bold for vort eget Hjertes fordærvelige Lidenskaber, for Djævelens tusinde Kunstgreb. Thi Kjærligheden er Moder til alt sandt Godt; den er langmodig, er velvillig, bærer ikke Nid, bruger ikke Fremfusenhed, opblæses ikke, den er ikke usømmelig, søger ikke sit Eget, forbittres ikke, tænker ikke Ondt; den fordrager Alt, troer Alt, haaber Alt, taaler Alt. Istedenfor dette tænkte de Ondt om Andre, dømte Andre og skjældte paa Andre, og naar Nogen bad dem ikke at gjøre dette, naar de maatte straffes for deres ugudelige Gjerningers Skyld, da fyldtes deres Hjerter af Had og Vrede, og han som ikke bestod i Sandheden, men var en Mandsdraber fra Begyndelsen, pustede til Hadets Flamme, at den ikke kunde slukkes meer, men maatte aabenbares ved Mord og Brand. Saavidt kom det med dem, og derfor maa de nu

døe. Gud Fader give i sin Barmhjertighed, at disse Synderes Skjæbne maatte
vorde Eder Alle, dyrebare Medforløste, til et advarende Exempel, at I vogte Eder
70 for Egenretfærdighed og Hovmod og al Synd. Erindrer Eder Apostelens Ord:
Gud staaer de Hoffærdige imod, men de Ydmyge giver han Naade; seer da vel
til, Alle I, som mene, at I staaer fast, at I ikke falde. Den der ikke vaager over sit
eget syndige Hjerte og ivrigen søger Gud i Bønnen, han falder lettelig i alle Slags
Synder, og hvo veed, hvor det skal ende? Det gjelder derfor at ihukomme
75 Frelserens Ord til Disciplene i Gethsemane Have: vaager og beder at I ikke maa
falde i Fristelse, Aanden er vel villig, men Kjødet er skrøbeligt. Vort Kjød er en
Fiende, som vi bære omkring med os, hvor vi gaae, og det er en saa meget
farligere Fiende, som den har mægtige Bundsforvandte udenfor os i Djævelen og
Verden, der hver paa sin Viis stræbe at lokke os gennem Kjødet bort fra Gud,
80 fra vor Saligheds Klippe. O vaagner derfor Alle, som hidtil have vandret efter
Kjødet, enten det nu har været i skjulte eller aabenbare Synder, og vaager I, som
have begyndt ved Guds Aands Hjælp at stride mod Kjødet, at Eders Begyndelse
i Aanden ikke maa blive en Ende i Kjødet. Lader os gennem daglig Anger og
Afdom fra Synden ved Troen paa Christus mere og mere berede os til den
85 alvorlige Time, da ogsaa vi skulle træde frem for hans Throne, der er de
Levendes og Dødes Dommer. Lader os bede med hverandre og for hverandre,
og lader os navnlig i denne høitidelige Stund bede vor kjære, naadige Fader i
Himlene at forbarme sig over disse vore to ulykkelige Brødre, for hvem hans
Søn har udøst sit Blod som for os alle, at de endnu i deres sidste Stund maa
90 komme til at erkjende og angre sine Synder, at deres Sjæle maa finde en salig
Forløsning fra denne Verden, hvor umuligt det end seer ud for vore Øine.
Amen i Jesu Navn!"

Kilde

95 Nellejet Zorgdrager: De rettfærdiges strid. Oslo 1997, s. 490-492.

Emner

Henrettelse, Kautokeino-opprøret

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/gud-lader-sig-ikke-spotte>